

Nisan 2021

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Başekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

İlker Şahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Gamze Can
Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

Kaan Tuncalı
Uzman Yardımcısı
kaan.tuncali@isbank.com.tr

İrem Turan Taş
Uzman Yardımcısı
irem.turan@isbank.com.tr

İlkim Bengisu Tuncer
Uzman Yardımcısı
bengisu.tuncer@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
Uzman Yardımcısı
berat.ocak@isbank.com.tr

Küresel Ekonomi

Dünya genelinde koronavirüs salgını kapsamında aşılama uygulamalarının hız kazandığı Mart ayında, vaka sayılarındaki artışın devam etmesi endişe yaratıyor.

ABD’de açıklanan makroekonomik veriler iktisadi faaliyetteki güçlü seyrin Mart ayında devam ettiğine işaret etti.

Mart ayında 1,9 trilyon USD’lik teşvik paketini imzalayan ABD Başkanı Biden, 2,25 trilyon USD büyüklüğünde yeni bir altyapı yatırım planı açıkladı.

Fed üyelerinin 2021 yılı büyüme beklentisi Aralık dönemine kıyasla 2,3 puan artarak %6,5 seviyesine yükselirken, işsizlik oranı tahmini 0,5 puan azalarak %4,5 oldu. Üyelerin bu dönemde politika faizi tahminlerini değiştirmeyerek %0,1’de tuttuğu görüldü.

ABD’de enflasyon beklentilerindeki yükseliş nedeniyle 10 yıl vadeli Hazine tahvil faizlerindeki artış devam etti.

Euro Alanı’nda Mart ayına ilişkin imalat PMI verisi olumlu bir tablo çizerken, salgının etkisiyle hizmet sektöründeki zayıf seyrin devam ettiği görüldü. ECB tahvil alım hızını ikinci çeyrekte artıracığını açıkladı.

OECD Mart 2021 Ekonomik Görünüm raporunda, küresel ekonomik büyüme tahminlerini yukarı yönlü revize etti.

Petrol fiyatları, OPEC+ ülkelerinin üretim kesintisini uzatmasıyla Mart ayı başında yükseldi. Süveyş Kanalı’nda karaya oturan yük gemisi petrol fiyatlarında dalgalanmaya sebep oldu.

Türkiye Ekonomisi

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi Ocak ayında yıllık bazda %11,4 ile Ocak 2018’den bu yana en hızlı artışını kaydetti. İmalat PMI Mart’ta 52,6’ya yükselerek sektörde iyileşmenin hızlandığına işaret etti.

TÜİK, uluslararası standartlarla uyumlu bir metodoloji kullanılarak işgücü istatistiklerini revize etti. Buna göre, mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı Ocak’ta %12,2, istihdam oranı %43,8 oldu.

Ocak ayında cari açık dış ticaret açığında kaydedilen yıllık daralmaya rağmen turizm ve taşımacılık gelirlerindeki azalışa bağlı olarak 1,9 milyar USD ile piyasa beklentilerinin bir miktar üzerinde gerçekleşti.

Merkezi yönetim bütçesi Şubat ayında 23,2 milyar TL fazla vererek geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla olumlu bir performans sergiledi. Bu dönemde bütçe gelirleri %38,8 genişlerken, bütçe harcamaları %3,1 ile sınırlı arttı.

Mart ayında TÜFE aylık bazda %1,08 yükselirken, yıllık TÜFE enflasyonu %16,19 oldu. Bu dönemde yurt içi ÜFE artışı aylık %4,13; yıllık %31,20 düzeyinde gerçekleşti.

TCMB Mart ayı toplantısında politika faizini piyasa beklentilerinin üzerinde artırarak %17’den %19’a yükseltti. TCMB Başkanı Naci Ağbal 20 Mart’ta görevinden alınarak yerine Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu atandı. Mart ayında TCMB’deki görev değişiminin ardından yurt içi piyasalarda dalgalı bir görünüm hâkim olurken, TL’de hızlı değer kaybı görüldü.

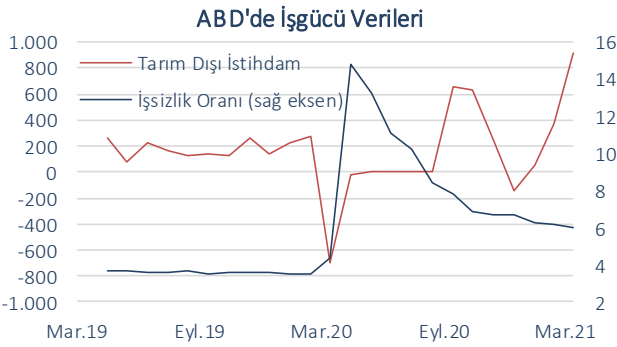
Küresel Ekonomi	2
Türkiye Ekonomisi	4
Finansal Piyasalar ve TCMB	9
Bankacılık Sektörü	10
Genel Değerlendirme	11
Grafikler	12
Özet Tablolar	14

Covid-19 vaka sayıları küresel ölçekte artış eğiliminde...

Dünya genelinde salgınla mücadelede aşı uygulamaları hız kazanırken vaka sayılarında artış gözleniyor. Virüsün çeşitli varyantları da ortaya çıkmaya devam ediyor. Salgında üçüncü dalganın başladığı yönündeki yorumların endişe yarattığı Avrupa'da, Almanya'da kısıtlamaların 18 Nisan tarihine kadar uzatıldığı, Fransa'da Nisan ayı boyunca sokağa çıkma kısıtlaması uygulanacağı açıklandı. Türkiye'de de vaka sayılarının hızla artmasının ardından mevcut kısıtlayıcı önlemlere yenileri eklendi.

ABD ekonomisi güçlü görünümünü koruyor.

ABD'de sanayi üretimi Şubat'ta aylık bazda artış beklentisine karşın %2,2 oranında geriledi. Markit tarafından açıklanan nihai verilere göre, ABD'de imalat PMI Mart ayında 59,1 ile Şubat'taki 58,6 değerinin üzerinde gerçekleşti. Hizmetler PMI da Mart'ta 60,4 değerini alarak Temmuz 2014'ten bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. ISM imalat PMI da Mart ayında 64,7 değerine çıkarak son 38 yılın en yüksek seviyesine ulaştı. ABD'de tarım dışı istihdam artışı Mart ayında 916 bin kişi ile beklentilerin oldukça üzerinde gerçekleşirken son 7 ayın en yüksek artış seviyesine ulaşıldı. Bu dönemde işsizlik oranı da %6 ile beklentilere paralel gerçekleşti. Aşılama uygulamalarındaki artışla birlikte hizmet ve inşaat sektöründeki istihdamın yükselmesi söz konusu gelişmede etkili oldu. Mart ayında ortalama saatlik ücretler ise aylık bazda %0,1 oranında geriledi.

ABD'de enflasyon görünümü yakından izlenmeye devam ediliyor. Ülkede Ocak ayında %1,4 seviyesinde gerçekleşen yıllık TÜFE artışı Şubat'ta %1,7'ye yükseldi. Son dönemde hızlı yükselen gıda ve enerji fiyatlarının dâhil edilmediği çekirdek enflasyon ise Şubat'ta yıllık bazda %1,3 ile önceki aylara kıyasla bir miktar ivme kaybetti. ÜFE artışı Şubat'ta yıllık bazda %2,8 ile Ekim 2018'den bu yana en hızlı yükselişini kaydetti. Enflasyon beklentilerinin yüksek seyretmesi uzun vadeli faiz oranlarını yukarı yönlü etkilemeye devam ediyor. ABD'nin 10 yıllık Hazine tahvili getirileri Mart ayı boyunca 29 baz puan artışla %1,75 seviyesine yükselirken, ABD dolarının diğer gelişmiş ülke para birimleri karşısında değerini gösteren DXY endeksi %2,8 artarak Mart sonunda 93,2 düzeyine çıktı.

ABD 10-Y Hazine Tahvili ve Dolar Endeksi

ABD Başkanı Biden yeni teşvik paketi planını açıkladı.

ABD'de 1,9 trilyon USD'lik teşvik paketinin yürürlüğe girmesi ekonomideki toparlanmayı ve dolayısıyla enflasyondaki yükseliş beklentilerini arttırırken Başkan Biden, 2,25 trilyon USD büyüklüğünde yeni bir destek paketi planlandığını açıkladı. Altyapı iyileştirmeleri ile küresel ısınmayla mücadeleyi içeren ve sekiz yıllık bir dönemi kapsadığı belirtilen plan ile ulaşım, temiz su ve internet, üretimi güçlendirme ile yaşlı ve engellilerin bakımının iyileştirmesi alanlarına yatırım yapılması bekleniyor. Planlanan yatırımların gerçekleştirilmesi için önümüzdeki 15 yıllık dönemde ABD kurumlar vergisinin %21'den %28'e çıkarılması ve şirketlerin küresel kârlarına da %21 oranında asgari vergi getirilmesi bekleniyor.

Fed 2021 yılı büyüme tahminini yukarı yönlü revize etti.

Fed 17 Mart'ta sona eren toplantısında politika faizini %0-0,25 aralığında tuttu. Toplantı sonrasında Fed Başkanı Powell enflasyondaki artışın geçici nitelikte olduğunu ve daha önce açıklandığı üzere enflasyonun bir süre %2'nin üzerine çıkmasına izin vereceklerini söyledi. Makroekonomik tahminlerini güncelleyen Fed üyelerinin 2021 yılı büyüme beklentisi Aralık dönemine kıyasla 2,3 puan artarak %6,5, işsizlik oranı tahmini ise 0,5 puan azalarak %4,5 oldu. Üyelerin 2022 ve 2023 yıllarına ilişkin büyüme beklentileri de sırasıyla %3,3 ve %2,2 düzeyinde bulunuyor. Fed'in çekirdek ve manşet PCE enflasyonu beklentilerinde 2021-2023 dönemi için yukarı yönlü revizyona gittiği, politika faizi tahminlerini ise değiştirmeyerek %0,1'de tuttuğu görüldü.

Fed'in ABD Ekonomisine İlişkin Mart Ayı Tahminleri

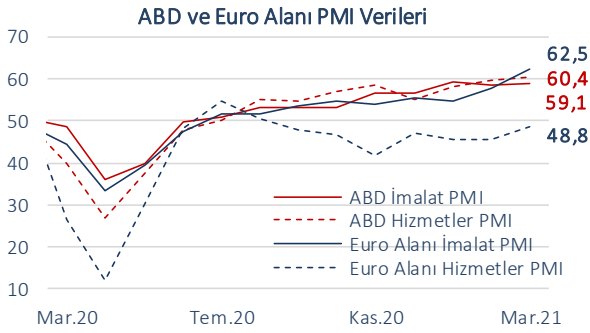
	2021	2022	2023	Uzun Vade
GSYH Büyümesi	6,5	3,3	2,2	1,8
<i>Aralık projeksiyonu</i>	4,2	3,2	2,4	1,8
İşsizlik Oranı	4,5	3,9	3,5	4,0
<i>Aralık projeksiyonu</i>	5,0	4,2	3,7	4,1
PCE*	2,4	2,0	2,1	2,0
<i>Aralık projeksiyonu</i>	1,8	1,9	2,0	2,0
Çekirdek PCE*	2,2	2,0	2,1	
<i>Aralık projeksiyonu</i>	1,8	1,9	2,0	
Fed Politika Faizi	0,1	0,1	0,1	2,5
<i>Aralık projeksiyonu</i>	0,1	0,1	0,1	2,5

(*) Kişisel tüketim harcamaları enflasyonu

Küresel Ekonomi

Euro Alanı'nda imalat PMI verisi Mart'ta olumlu bir tablo çizdi.

Euro Alanı'nda Mart ayına ilişkin imalat PMI 62,5 ile verinin yayımlanmaya başladığı Haziran 2007'den bu yana en yüksek değerine ulaştı. Bölgede koronavirüsle mücadele tedbirlerinden en çok etkilenen hizmetler sektörüne ilişkin PMI ise Mart'ta 48,8'e yükselerek bir önceki aya göre iyileşme kaydetse de 50 eşik değerinin altında kalmaya devam etti. Euro Alanı'nda ekonomik güven endeksi uygulanan kısıtlamalara ve aşılama sürecindeki yavaşlamaya karşın Mart ayında beklentilerin üzerinde arttı. Bu dönemde endeks aylık bazda 7,6 puan artışla 101'e çıkarak salgın öncesi seviyelerine ulaştı. Bölgede öncü verilere göre TÜFE enflasyonu Mart ayında hızlı artarak yıllık bazda %1,3 düzeyine yükseldi. Bu dönemde gıda, enerji, alkol ve tütün ürünleri hariç çekirdek TÜFE artışı ise %0,9 seviyesine geriledi.

ECB tahvil alım hızını artıracığını açıkladı.

ECB 11 Mart'ta gerçekleştirdiği toplantısında piyasa beklentileri doğrultusunda politika faizinde değişikliğe gitmezken, borçlanma maliyetlerindeki yükselişi engellemek amacıyla yılın ikinci çeyreğinde tahvil alım hızını artıracığını açıkladı. ECB Başkanı Lagarde toplantı sonrasında, getiri eğrisi kontrolü yapmadıklarını ve erken sıkılaştırmanın arzu edilen bir durum olmadığını belirtti. ECB, 2021 yılı için Euro Alanı büyüme beklentisini %3,9'dan %4'e, enflasyon beklentisini de %1'den %1,5'e revize etti.

OECD küresel büyüme tahminlerini yükseltti.

OECD Mart 2021 Ekonomik Görünüm raporunda, küresel ekonomik aktivitenin aşı uygulamalarındaki artış, ek mali destek paketleri ve genel olarak ekonomilerin salgınla mücadele etme konusundaki başarısı sayesinde son aylarda gelişme gösterdiğini belirtti. Kuruluş bu çerçevede küresel büyüme beklentisini 2021 yılı için %4,2'den %5,6'ya, 2022 yılı için de %3,7'den %4,0 seviyesine yükseltti. Küresel ekonomik aktivitenin 2021 yılının ortalarında salgın öncesi seviyelere dönebileceğini belirten OECD, iyileşen ekonomik görünüme rağmen bazı ülkelerin salgın öncesi seviyelere 2022 yılına kadar ulaşamayacağını, bu ülkelerin büyük bir kısmının gelişmekte olan ülkeler olabileceğini belirtti. OECD

Türkiye için 2021 ekonomik büyüme beklentisini %2,9'dan %5,9'a yükseltirken, 2022 büyüme beklentisini %3,2'den %3'e revize etti.

OECD Mart Tahminleri

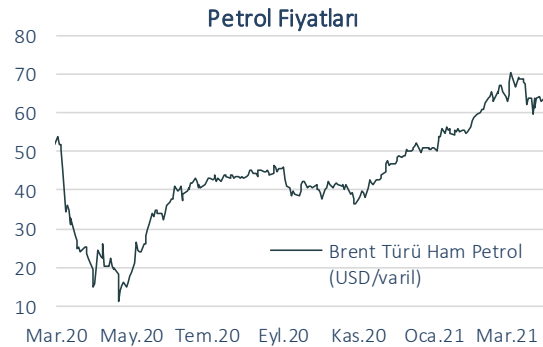
	Reel Büyüme (%)		Fark* (% puan)	
	2021	2022	2021	2022
Dünya	5,6	4,0	1,4	0,3
ABD	6,5	4,0	3,3	0,5
Euro Alanı	3,9	3,8	0,3	0,5
Almanya	3,0	3,7	0,2	0,4
Japonya	2,7	1,8	0,4	0,3
İngiltere	5,1	4,7	0,9	0,6
Çin	7,8	4,9	-0,2	0,0
Hindistan	12,6	5,4	4,7	0,6
Brezilya	3,7	2,7	1,1	0,5
Türkiye	5,9	3,0	3,0	-0,2

(* Aralık tahminlerinden fark)

Emtia fiyatları...

Mart ayının başında OPEC+ ülkelerinin mevcut üretim kesintilerini bir ay daha uzatma kararı alması ve Suudi Arabistan'ın gönüllü olarak gerçekleştirdiği günlük 1 milyon varillik arz kesintisini uzatacağını açıklaması petrol fiyatlarını destekledi. Ay içinde Suudi Arabistan'ın üretim tesislerine yönelik saldırılar ve 23 Mart'ta Süveyş Kanalı'nda bir yük gemisinin karaya oturmasının etkisiyle petrol fiyatlarında dalgalı bir seyir izlendi. 29 Mart'ta geminin yüzdürülmesi ve gemi geçişlerinin yeniden başlaması ile birlikte petrol fiyatlarında gerileme gözlemlendi. Bu gelişmelerle, Brent türü ham petrolün varil fiyatı Mart ayında bir önceki aya göre %3,9 gerileyerek 63,5 USD/varil oldu.

1 Nisan'da gerçekleştirilen OPEC+ toplantısında Mayıs ayından itibaren petrol üretim kesintilerinin kademeli olarak azaltılması kararı alındı. Ayrıca toplantı sonrası yapılan açıklamada, Suudi Arabistan'ın günlük 1 milyon varillik gönüllü üretim kesintisini kademeli olarak kaldıracağı açıklandı.

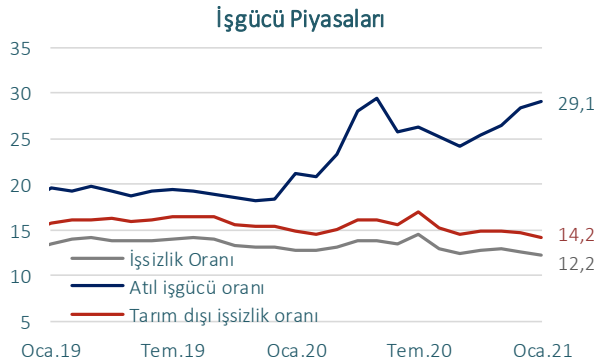

Kaynak: Datastream

Türkiye Ekonomisi - Arz ve Talep Göstergeleri

Atıl işgücü oranı Ocak'ta %29,1 oldu.

TÜİK, uluslararası standartlarla uyumlu bir metodoloji kullanılarak işgücü istatistiklerini revize etti. Yeni işgücü verilerinde "çalışma" kavramının geniş tanımı yapılırken, istihdamın kapsamı ve kriterleri yeniden belirlendi. İstihdamdaki kişiler iş başında olanlar ve olmayanlar olarak sınıflandırıldı. Ayrıca, atıl işgücü oranı gibi işgücü göstergelerine yansımayan nüfus da hesaplama dâhil edilerek işsizlik oranını tamamlayıcı göstergeler oluşturulurken, işgücü göstergelerinin bundan böyle aylık bazda açıklanacağı duyuruldu. Buna göre, mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı Ocak'ta %12,2, istihdam oranı ise %43,8 oldu. Ayrıca, zamana bağlı eksik istihdam, işsizler ve potansiyel işgücünün toplamının işgücü ve potansiyel işgücünün toplamına oranını ifade eden atıl işgücü oranı %29,1 oldu. Arındırılmamış verilere göre, Ocak ayında geçen yılın aynı ayına kıyasla işsiz sayısının 226 bin kişi azaldığı, işgücüne katılma oranının ise Ocak 2020'deki %50,6 seviyesinden 49,6'ya gerilediği görüldü.

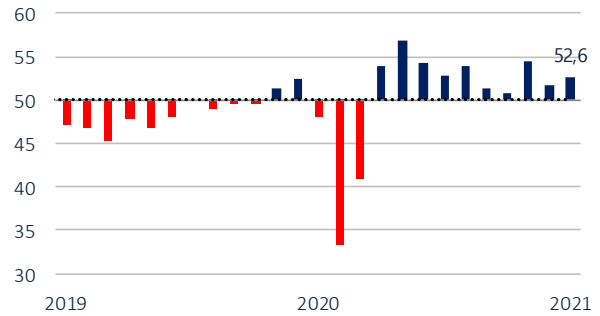
Sanayi üretimi Ocak'ta hızlı artış kaydetti.

Sanayi üretiminde 2020 yılının ikinci yarısından bu yana gözlenen artış Ocak ayında da sürdü. Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre, sanayi üretimi 2021'in ilk ayında yıllık bazda %11,4 yükselerek Ocak 2018'den bu yana en hızlı artışını kaydetti. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretimindeki aylık artış %1,0 düzeyinde gerçekleşti. Ocak'ta sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörlerini kapsayan ciro endeksi de yıllık bazda %30,2 yükseldi. Ciro endekslerinde en hızlı yükseliş sanayi sektöründe kaydedilirken, en zayıf artış inşaat sektöründe gerçekleşti. Takvim etkisinden arındırılmış sabit fiyatlarla perakende satışlar Ocak'ta yıllık bazda %2 oranında arttı. Bu dönemde gıda, içecek ve tütün satışları yıllık bazda %12,3 ile hızlı artış kaydederken, otomotiv yakıtı hariç gıda dışı satışlar %0,6, otomotiv yakıtı satışları %5,8 geriledi. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış verilere göre perakende satışlar Ocak'ta aylık bazda %0,3 ile sınırlı artış kaydetti.

Mart ayında imalat PMI 52,6 düzeyine yükseldi.

Şubat ayında 51,7 değerini alan imalat PMI Mart'ta 52,6'ya yükselerek sektörde aktivitenin hızlandığına işaret etti. Bu dönemde PMI'in alt endekslerinden istihdam güçlü artışını sürdürdü. Üretim alt endeksi de ihracat

siparişleri başta olmak üzere yeni siparişlerdeki yükselişin etkisiyle üst üste üçüncü ayda da artış kaydetti. Mart ayında küresel yük taşımacılığindeki sorunlar ham madde arzındaki yetersizlikleri belirginleştirirken, girdi stokları son 3 ayın en hızlı düşüşünü kaydetti. Ayrıca, TL'de görülen değer kaybı girdi maliyetleri üzerindeki enflasyonist baskıları arttırdı.

İmalat Sanayi PMI
(eşik düzey=50)

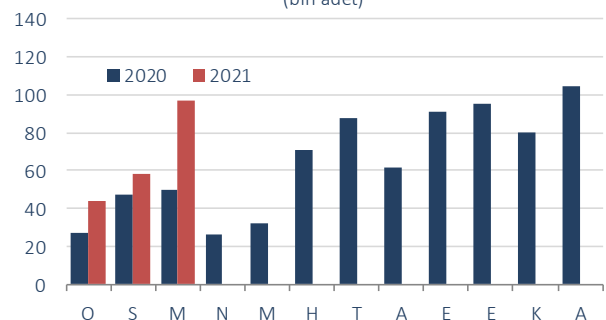
Konut satışlarındaki zayıf seyir Şubat ayında sürdü.

Yurt içinde konut satışları Şubat'ta yıllık bazda %31,6 azalarak 81.222 düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde yıllık bazda %66,5 gerileyen ipotekli konut satışlarının toplam konut satışları içindeki payı %18,1 oldu. Yılın ilk iki ayında konut satışlarındaki düşüş yıllık bazda %34,7 oranında gerçekleşti. Diğer taraftan Ocak'ta yıllık bazda %30,4 artan konut fiyat endeksi, 157,7 değeri ile 2010 yılından bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. Bu dönemde konut fiyatlarındaki reel artış %13,5 oldu.

Şubat'ta beyaz eşya ihracatı artarken, otomotiv ihracatı geriledi.

Türkiye Beyaz Eşya Sanayicileri Derneği'nin verilerine göre, yurt içinde beyaz eşya satışları Şubat ayında yıllık bazda %42 oranında genişledi. Bu dönemde ihracat %19 oranında artarken, üretim hacmi iç talepteki güçlü seyir ve ihracatta gözlenen iyileşmenin etkisiyle %29 genişledi.

Otomotiv Sanayii Derneği verilerine göre, otomotiv sektöründe Şubat ayında üretim %9,3, ihracat da adet bazında %14,3 azaldı. Öte yandan, Şubat'ta %25,2 genişleyen yurt içi otomotiv pazarındaki güçlü seyrin Mart ayında da sürdüğü gözlemlendi. Bu dönemde otomobil ve hafif ticari araç pazarı düşük bazın da etkisiyle geçen yılın aynı ayına göre %92,8 genişledi.

Otomobil ve Hafif Ticari Araç Pazarı
(bin adet)

Kaynak: Datastream, Markit, TÜİK, TCMB, HMB

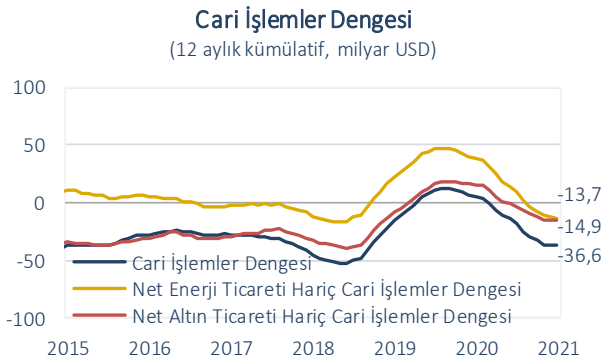
Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Dış ticaret açığı Şubat'ta %8,7 arttı.

TÜİK verilerine göre Şubat ayında ihracat hacmi geçen yılın aynı ayına göre %9,6 oranında artarak 16 milyar USD olurken, ithalat hacmi %9,4 artarak 19,3 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. Şubat 2021'de dış ticaret açığı %8,7 oranında genişleyerek 3,3 milyar USD oldu. Bu dönemde ihracatın ithalatı karşılama oranı %82,9 düzeyinde gerçekleşti. Ocak-Şubat döneminde dış ticaret açığı geçen yılın aynı dönemine göre %15,9 azalarak 6,4 milyar USD oldu.

Cari denge Ocak'ta 1,9 milyar USD açık verdi.

Cari denge Ocak ayında piyasa beklentilerinin hafif üzerinde 1,9 milyar USD açık verdi. Piyasa beklentisi cari açığın 1,6 milyar USD düzeyinde gerçekleşeceği yönündeydi. Dış ticaret açığındaki gerilemeye rağmen özellikle turizm ve taşımacılık gelirlerindeki kayba bağlı olarak hizmetler dengesi tarafında yaşanan yıllık 1,1 milyar USD'lik düşüş cari açık üzerinde etkili oldu. 2020 yılını 36,8 milyar USD açık ile tamamlayan 12 aylık kümülatif cari denge, 2021'in ilk ayında 36,6 milyar USD açık verdi.

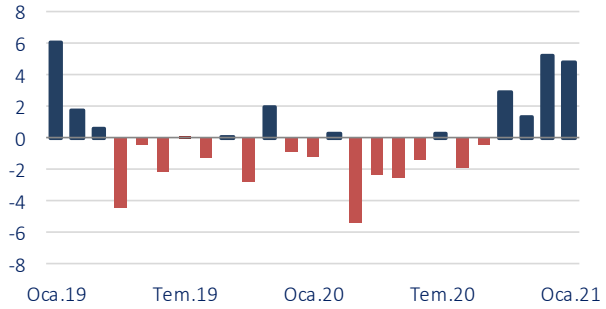
Portföy yatırımlarında sermaye girişi Ocak'ta da devam etti.

Yurt dışı yerleşikler Ocak ayında Türkiye'de 500 milyon USD tutarında net doğrudan yatırım gerçekleştirdi. Bu dönemde gayrimenkul yatırımları 294 milyon USD ile son

altı ayın en düşük düzeyinde gerçekleşirken, sermaye yatırımları 228 milyon USD oldu. Doğrudan yatırımların sektörlere göre dağılımında gayrimenkul faaliyetleri ile bilgi ve iletişim sektörlerinin öne çıktığı görüldü.

Ocak ayında yurt içine yönelik portföy yatırımları güçlü bir görünüm sergiledi. Geçtiğimiz yılın Ocak ayında 1,2 milyar USD sermaye çıkışı gerçekleşen portföy yatırımlarında bu yılın aynı ayında 4,8 milyar USD sermaye girişi gözlemlendi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında net satış gerçekleştirmeye devam ettikleri ancak borçlanma senedi piyasasında net alıcı pozisyonlarını sürdürdükleri görüldü. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın toplam 4,4 milyar USD tahvil ihracı gerçekleştirdiği bu dönemde yurt dışı yerleşikler hisse senedi piyasalarında 293 milyon USD net satış yaparken, DİBS piyasalarında 924 milyon USD net alım gerçekleştirdi. Ocak ayında bankalar ve diğer sektörler tahvil ihracı yoluyla sırasıyla 837 milyon USD ve 34 milyar USD net borçlanma gerçekleştirdi.

Portföy Akımları
(aylık, milyar USD)

Ocak'ta diğer yatırımlar kaleminde 3,4 milyar USD net sermaye çıkışı yaşandı. Bu dönemde yurt dışı bankaların yurt içindeki bankalar nezdinde tuttıkları mevduatta 3 milyar USD net artış kaydedildi. Yurt içi bankaların yurt dışındaki efektif ve mevduat varlıkları ise Ocak'ta 5,9 milyar USD yükselerek net sermaye çıkışında etkili oldu. Bu dönemde yurt dışından sağlanan krediler tarafında

Türkiye'ye Net Sermaye Hareketleri

	12 aylık kümülatif veriler		Finansmandaki Payı (%)	
	Aralık 2020	Ocak 2021	Aralık 2020	Ocak 2021
Cari İşlemler Dengesi	-36.765	-36.599	-	-
Sermaye ve Finans Hesabı Net Giriş	7.958	11.720	-	-
-Doğrudan Yatırımlar	4.731	4.096	10,4	11,0
-Portföy Yatırımları	-5.485	567	-	1,5
-Diğer Yatırımlar	8.751	7.106	19,3	19,1
-Diğer	-39	-49	-	-
Net Hata ve Noksan	-3.055	-479	-	-
Rezervler⁽¹⁾	31.862	25.358	70,3	68,3

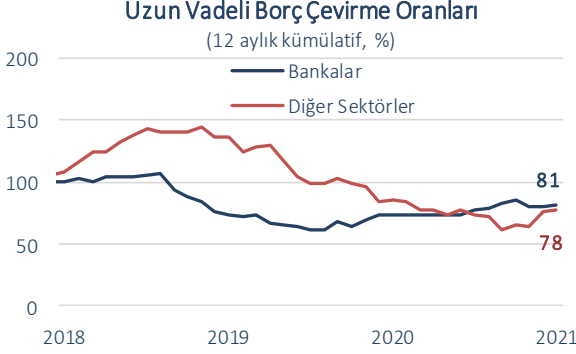
Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını gösterir.

Kaynak: TCMB, TÜİK, Datastream

Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

bankalar 291 milyon USD net geri ödeme gerçekleştirirken, diğer sektörler 256 milyon USD net kredi kullanımı yaptı. 12 aylık kümülatif verilere göre, Ocak ayı itibarıyla bankacılık sektörünün uzun vadeli borç çevirme oranı %81,1 olurken, söz konusu oran diğer sektörlerde %77,7 düzeyinde gerçekleşti.

Rezerv varlıklar Ocak'ta 3,6 milyar USD arttı.

Rezerv varlıklar Ocak ayında 3,6 milyar USD arttı. Böylece, son iki aydaki rezerv artışı 10 milyar USD'yi geçerken, 12 aylık kümülatif verilere göre rezerv varlıklardaki düşüş Ocak'ta 25,4 milyar USD düzeyine geriledi. Ocak ayında net hata ve noksan kaleminde de 3,8 milyar USD

tutarında sermaye girişi yaşandı. Net hata ve noksan kaleminde son beş ayda kaydedilen artış 8,8 milyar USD'ye ulaştı.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü dış ticaret verilerine göre, ihracat hacmi Mart'ta yıllık bazda %42,2 oranında genişleyerek 19 milyar USD ile tüm zamanların en yüksek aylık değerine ulaştı. Mart'ta ithalat hacmi yıllık bazda %25,8 artışla 23,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde dış ticaret açığı %14,2 azalarak 4,7 milyar USD oldu. EUR/USD paritesinde yıllık bazda izlenen yükselişin de desteğiyle ihracatta güçlü performans sergilenmekle birlikte başta petrol olmak üzere emtia fiyatlarında gözlenen artışın cari açık üzerinde baskı oluşturması bekleniyor.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Ocak		%	12 Aylık
	2020	2021	Değişim	Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-2.033	-1.867	-8,2	-36.599
Dış Ticaret Dengesi	-3.317	-1.913	-42,3	-36.430
Hizmetler Dengesi	1.573	455	-71,1	8.384
Seyahat (net)	1.226	487	-60,3	8.441
Birincil Gelir Dengesi	-383	-472	23,2	-8.773
İkincil Gelir Dengesi	94	63	-33,0	220
Sermaye Hesabı	-8	-18	125	-49
Finans Hesabı	-794	1.938	-	-37.127
Doğrudan Yatırımlar (net)	-829	-194	-76,6	-4.096
Portföy Yatırımları (net)	1.222	-4.830	-	-567
Net Varlık Edinimi	580	172	-70,3	-159
Net Yükümlülük Oluşumu	-642	5.002	-	408
Hisse Senetleri	-333	-293	-12,0	-4.215
Borç Senetleri	-309	5.295	-	4.623
Diğer Yatırımlar (net)	1.747	3.392	94,2	-7.106
Efektif ve Mevduatlar	-47	1.554	-	-18.162
Net Varlık Edinimi	2.493	5.848	134,6	1.439
Net Yükümlülük Oluşumu	2.540	4.294	69,1	19.601
Merkez Bankası	1	1.377	137.600,0	14.037
Bankalar	2.539	2.917	14,9	5.564
Yurt Dışı Bankalar	2.193	3.010	37,3	6.845
Yabancı Para	644	1.478	129,5	2.699
Türk Lirası	1.549	1.532	-1,1	4.146
Yurt Dışı Kişiler	346	-93	-	-1.281
Krediler	1.869	137	-92,7	6.462
Net Varlık Edinimi	6	66	1.000,0	-1.221
Net Yükümlülük Oluşumu	-1.863	-71	-96,2	-7.683
Bankacılık Sektörü	-1.502	-291	-80,6	-3.839
Bankacılık Dışı Sektörler	-365	256	-	-3.389
Ticari Krediler	-80	1.702	-	4.605
Diğer Varlıklar ve Yükümlülük	5	-1	-	-11
Rezerv Varlıklar (net)	-2.934	3.570	-	-25.358
Net Hata ve Noksan	1.247	3.823	206,6	-479

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

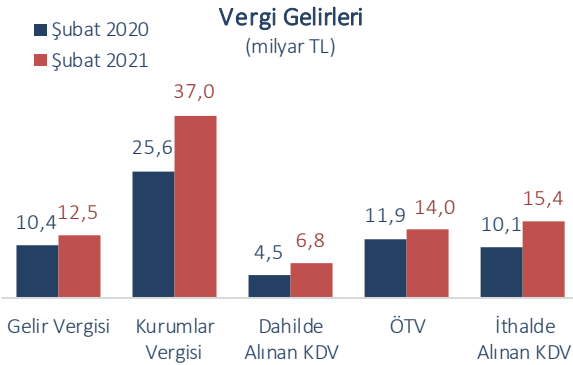
Türkiye Ekonomisi - Bütçe Dengesi

Merkezi yönetim bütçesi Şubat'ta 23,2 milyar TL fazla verdi.

Ocak ayında 24,2 milyar TL açık veren bütçe dengesi Şubat'ta 23,2 milyar TL fazla verdi. Şubat'ta bütçe gelirleri yıllık bazda %38,8'lik artışla 119,6 milyar TL'ye yükselirken, bütçe harcamaları %3,1 ile sınırlı artarak 96,4 milyar TL oldu. Şubat 2020'de 6,8 milyar TL olan faiz dışı fazlanın, 2021'in aynı döneminde 35,9 milyar TL'ye yükseldiği izlendi. Bütçe dengesi Ocak-Şubat döneminde 1 milyar TL açık verirken, bu dönemde faiz dışı fazla 33,7 milyar TL oldu.

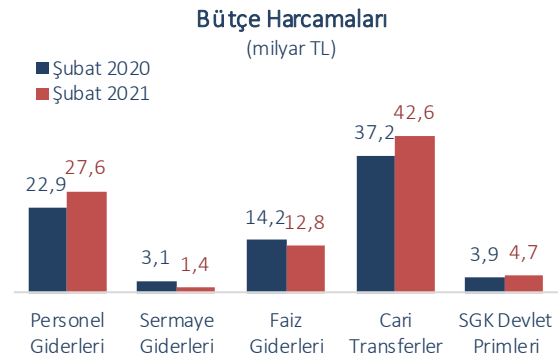
Vergi gelirlerindeki yıllık artış Şubat'ta %37 oldu.

Toplam bütçe gelirlerinin %82'sini oluşturan vergi gelirleri, Şubat ayında yıllık bazda %37,2 ile hızlı artış sergileyerek 98,4 milyar TL düzeyine yükseldi. Vergi borçlarında gerçekleştirilen yeniden yapılandırmaların da vergi gelirlerini desteklediği değerlendiriliyor. Bu dönemde kurumlar vergisi ve ithalde alınan katma değer vergisi gelirlerindeki artışlar öne çıktı. Kurumlar vergisi yıllık bazda %44,5 artışla 37 milyar TL'ye ulaştı. Bu dönemde ithalde alınan katma değer vergisi döviz kurlarındaki yıllık artışın da etkisiyle %52,6 yükselerek 15,4 milyar TL oldu. Motorlu taşıtlardan ve dayanıklı tüketim mallarından alınan özel tüketim vergisi gelirlerinde yıllık bazda kaydedilen %100'e yakın artışlar, ÖTV gelirlerinin %18,4 yükselerek 14 milyar TL düzeyine ulaşmasını sağladı. Dâhilde alınan katma değer vergisi de %51,6 ile hızlı artarak 6,8 milyar TL düzeyine çıktı.

Şubat'ta faiz giderleri yıllık bazda daraldı.

Şubat ayında faiz harcamaları yıllık bazda %9,9 azalarak 12,8 milyar TL olurken, faiz dışı harcamalar %5,4 artarak 83,7 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde iç borç faiz ödemeleri %41,9 oranında azalarak 6,4 milyar TL'ye geriledi. Dış borç faiz ödemeleri ise %114,4'lük artışla 4,1 milyar TL düzeyine yükselerek faiz harcamalarındaki azalmayı sınırlandırdı. Faiz dışı harcamalar tarafında, salgın nedeniyle alınan tedbirlerin bu dönemde de sürmesinin etkisiyle, cari transferler kalemindeki yıllık artış oranı %14,6 oldu. Bu dönemde personel giderleri de %20,5 arttı. Öte yandan, mal ve hizmet alım giderleri ile sermaye giderleri ve yurtiçi borç verme kaleminde yıllık bazda kaydedilen hızlı düşüşlerin faiz dışı harcamalardaki artışı sınırlandırdığı gözlemlendi.

Beklentiler...

Şubat ayında vergi gelirleri hızlı yükselirken, harcamaların sınırlı artış kaydetmesi bütçe görünümünü destekledi. Geçtiğimiz hafta açıklanan Ekonomi Reformları paketinde risklere karşı güçlü bir kamu maliyesi yapısının oluşturulacağı belirtilirken, harcama disiplininin sağlanacağı, vergisel düzenlemelerin sadeleştirileceği ifade edildi. Bu sene için %4,3'ten %3,5'e revize edilen bütçe açığı hedefine mali disiplinden taviz vermeden ulaşmanın amaçlandığı belirtildi. Tek seferlik gelir imkânının da sınırlı olduğu 2021 yılı genelinde bütçe disiplini açısından vergi gelirleri ve tasarruf politikaları belirleyici olmayı sürdürecektir. Ayrıca salgının seyri de bütçe görünümü üzerinde etkili olmaya devam edecek.

Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Şubat			Ocak-Şubat			2021 Bütçe Gerç./ Bütçe	
	2020	2021	% Değişim	2020	2021	% Değişim	Hedefi	Hedefi (%)
Harcamalar	93,5	96,4	3,1	194,2	210,2	8,2	1.346,1	15,6
Faiz Harcamaları	14,2	12,8	-9,9	26,9	34,7	29,0	179,5	19,3
Faiz Dışı Harcamalar	79,3	83,7	5,4	167,3	175,5	4,9	1.166,6	15,0
Gelirler	86,1	119,6	38,8	208,3	209,2	0,4	1.101,1	19,0
Vergi Gelirleri	71,7	98,4	37,2	139,1	177,7	27,7	922,7	19,3
Diğer Gelirler	14,4	21,1	46,7	69,2	31,5	-54,4	178,4	17,7
Bütçe Dengesi	-7,4	23,2	-	14,1	-1,0	-	-245,0	0,4
Faiz Dışı Denge	6,8	35,9	428,4	41,0	33,7	-17,9	-65,5	-

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Datastream

Türkiye Ekonomisi - Enflasyon

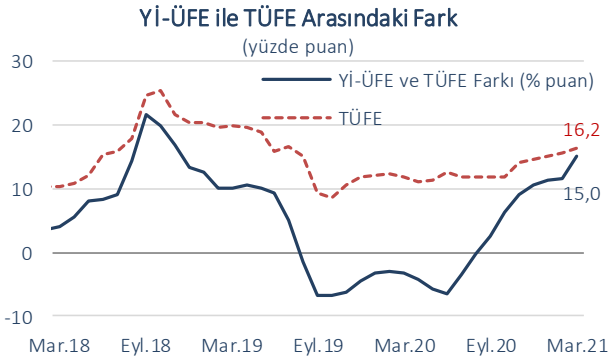
Mart'ta aylık TÜFE artışı %1,08 oldu.

TÜFE Mart ayında aylık bazda %1,08 ile piyasa beklentilerinin bir miktar üzerinde artış kaydetti. Reuters anketine göre aylık TÜFE enflasyonunun %1,04 olması bekleniyordu. Bu dönemde yurt içi ÜFE (Yİ-ÜFE) %4,13 ile hızlı yükseldi.

Mart (değişim %)	TÜFE		Yurt İçi ÜFE	
	2020	2021	2020	2021
Aylık	0,57	1,08	0,87	4,13
Yılsonuna Göre	2,29	3,71	3,22	8,21
Yıllık	11,86	16,19	8,50	31,20
Yıllık Ortalama	13,33	13,18	12,61	17,04

Yıllık TÜFE enflasyonu %16,19 seviyesinde...

Eylül 2020'den bu yana yıllık enflasyonda gözlenen yükseliş eğilimi Mart ayında da devam etti. Yıllık TÜFE enflasyonu %16,19 düzeyinde gerçekleşerek son 20 ayın en yüksek seviyesine ulaştı. Mart'ta ivme kazanarak %31,2'ye yükselen yıllık Yİ-ÜFE enflasyonu da Ocak 2019'dan bu yana en yüksek seviyesine çıktı.

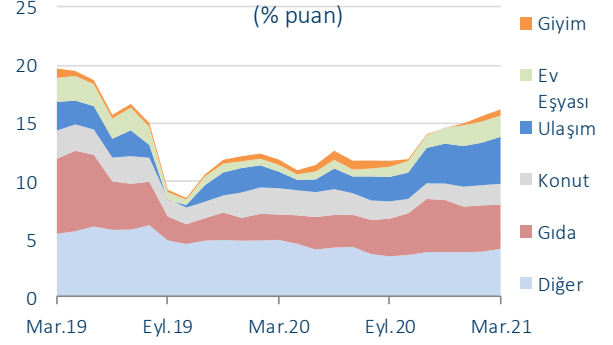

TÜFE artışına en yüksek katkı gıda grubundan geldi.

Mart ayında fiyatların bir önceki aya kıyasla değişmediği ulaştırma grubu haricinde tüm ana harcama gruplarında fiyatlar aylık bazda artış kaydetti. Bu dönemde ilaç ve sağlık ürünleri fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle en yüksek fiyat artışının (%3,7) gözlemlendiği sağlık grubu aylık TÜFE enflasyonunu 13 baz puan artırdı. Gıda fiyatları Mart'ta bir önceki aya kıyasla %1,13 artış kaydederek aylık TÜFE artışına 30 baz puan ile en yüksek katkıyı sağladı. Lokanta ve otellerdeki fiyat artışlarının da aylık TÜFE enflasyonuna 15 baz puan katkısı oldu.

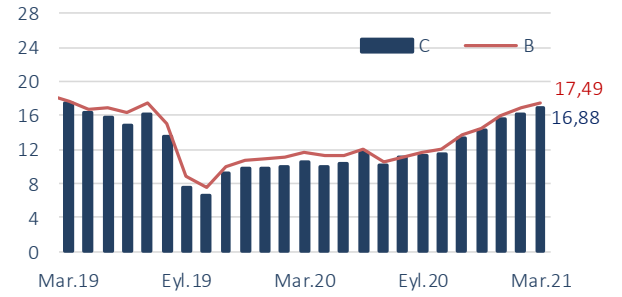
Yıllık bazda bakıldığında, petrol ve araç fiyatlarındaki hızlı artışların etkisiyle en yüksek fiyat artışı %24,85 ile ulaştırma grubunda görüldü. Söz konusu grup yıllık TÜFE artışına 372 baz puan katkı sağladı. Fiyatların yıllık bazda %17,44 arttığı gıda grubu 438 baz puan ile yıllık TÜFE artışına en yüksek katkıyı verdi. Böylece, gıda ve ulaştırma grubundaki fiyat artışları %16,19 düzeyinde gerçekleşen yıllık TÜFE artışının yarısını oluşturmuş oldu. Ana harcama gruplarının tümünde fiyatlar yıllık bazda yükselirken, en düşük yıllık artış %2,87 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti.

Harcama Gruplarının Yıllık Enflasyona Katkıları

Çekirdek enflasyon göstergelerinde artış sürüyor.

TCMB tarafından yakından takip edilen B ve C çekirdek enflasyon göstergelerindeki aylık artışlar sırasıyla %1,26 ve %1,33 düzeyinde gerçekleşti. B endeksindeki (işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE) yıllık artış %17,49, C endeksindeki (enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ve altın hariç TÜFE) yıllık artış %16,88 ile manşet enflasyonun üzerinde gerçekleşti.

Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri
(yıllık % değişim)

Yİ-ÜFE'de hızlı yükseliş...

Mart ayında fiyatların aylık bazda %14,03 ile en hızlı arttığı kok ve rafine petrol ürünleri aylık Yİ-ÜFE enflasyonunu 53 baz puan yükseltti. Bu dönemde döviz kuru gelişmelerinin yanı sıra küresel metal fiyatlarındaki yükselişin de etkisiyle fiyatların %9,05 arttığı ana metaller grubu 74 baz puan ile aylık Yİ-ÜFE artışına en yüksek katkıyı veren alt sektör oldu.

Yıllık Yİ-ÜFE artışındaki yükseliş eğilimi Mart ayında ivme kazandı. Böylece, emtia fiyatlarındaki gözlenen artışlara bağlı olarak ana metal, kok ve rafine petrol ürünleri ile gıda sektörlerinde gerçekleşen fiyat artışları toplamda %13,98 ile yıllık Yİ-ÜFE artışında önemli rol oynadı.

Beklentiler...

Küresel emtia fiyatlarındaki artışın yanı sıra yurt içinde döviz kurlarında Mart ayının son haftalarından bu yana gözlenen dalgalanma enflasyon beklentilerinde yükselişi beraberinde getiriyor. Söz konusu gelişmeler fiyatlamaya davranışlarına etkileri ve para politikasının seyri açısından önümüzdeki dönemde yakından izlenecek. Ayrıca, talep koşullarının halen canlı seyrettiği mevcut ortamda Yİ-ÜFE'deki ve çekirdek enflasyon göstergelerindeki yüksek seviyeler önümüzdeki dönemde TÜFE enflasyonu üzerinde yukarı yönlü baskının bir süre daha devam edeceğine işaret ediyor.

	26.Şub	31.Mar	Değişim
5-Y CDS Primi (baz puan)	316	468	152 bp ▲
2-Y Gösterge Tahvil Faizi	%15,08	%19,15	407 bp ▲
BIST-100	1.471	1.392	-%5,4 ▼
USD/TL	7,4226	8,2439	%11,1 ▲
EUR/TL	8,9622	9,6745	%7,9 ▲
Döviz Sepeti*	8,1924	8,9592	%9,4 ▲

(*) (0,5 USD/TL + 0,5 EUR/TL)

TCMB politika faizini 200 baz puan artırarak %19'a çıkardı.

TCMB 18 Mart'ta gerçekleştirdiği toplantısında politika faiz oranını piyasa beklentilerinin üzerinde artırarak %17'den %19'a yükseltti. Toplantı sonrasında yayımlanan metne uluslararası gelişmelere ilişkin bir paragraf eklenerek küresel ölçekte yükselen emtia fiyatları ve artan enflasyon beklentileriyle birlikte uluslararası piyasalarda yaşanan dalgalanmalara yer verildi. Ayrıca, Kasım 2020'den itibaren finansal koşullardaki sıkılaşmayla yavaşlayan kredi büyümesinin son dönemde bir miktar yükseldiği belirtildi. Kurul, söz konusu gelişmelerin enflasyon üzerinde yukarı yönlü risk oluşturduğunu gerekçe göstererek önden yüklemeli faiz artışına gidildiğini ve sıkı para politikası duruşunun 2021 yılsonu tahmin hedefi dikkate alınarak, enflasyonda kalıcı düşüşe ve fiyat istikrarına işaret eden güçlü göstergeler oluşana kadar kararlılıkla uzun bir müddet sürdürüleceğini açıkladı.

TCMB yönetiminde değişiklik...

20 Mart tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile TCMB Başkanı Naci Ağbal görevinden alınarak yerine Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu atandı. 30 Mart'ta da TCMB Başkan Yardımcısı Murat Çetinkaya görevinden alınırken, yerine Mustafa Duman'ın atandığı duyuruldu.

Yeni TCMB Başkanı açıklamalarda bulundu.

TCMB Başkanı Şahap Kavcıoğlu atamasının ardından yaptığı yazılı basın açıklamasında enflasyonda kalıcı düşüşü sağlama temel hedefi doğrultusunda para politikası araçlarının etkin bir şekilde kullanılacağını ve Para Politikası Kurulu toplantılarının takvime uygun olarak yapılacağını belirtti. Başkan Kavcıoğlu, TCMB olağan genel kurul toplantısında yaptığı konuşmasında da önümüzdeki dönemde bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının temel politika aracı olmaya devam edeceğini ve para politikasını sade bir operasyonel çerçevede içerisinde uygulamayı sürdüreceklerini belirtti.

Yurt içi piyasalar dalgalı bir görünüm sergiledi.

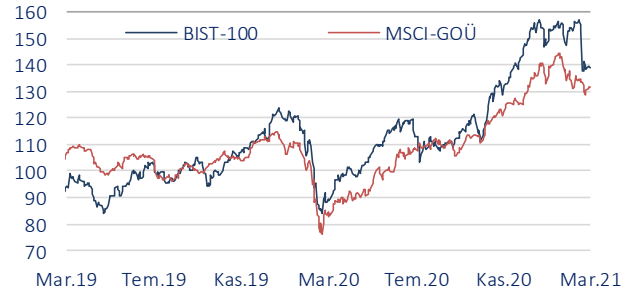
ABD'de enflasyon beklentilerindeki yükselişe bağlı olarak 10 yıl vadeli Hazine tahvili faizlerinde gözlenen artışın yanı sıra koronavirüs salgınında üçüncü dalga endişeleri Mart ayında küresel risk iştahını baskı altında bıraktı. 10 yıllık ABD Hazine tahvili faizi ay sonunda %1,75'e yükselirken ABD dolarının küresel piyasalarda değer kazandığı gözlemlendi.

TCMB'deki görev değişikliğinin ardından uygulanmakta olan para politikasında değişiklik olabileceği endişeleri ile yurt içi finansal piyasalarda genel olarak olumsuz bir görünüm hâkim oldu. Şubat ayının son haftasına kadar 300 baz puanın altında seyreden Türkiye'nin 5 yıllık CDS primi, Mart ayında hızla yükselerek 31 Mart itibarıyla 468 baz puan seviyesinde

gerçekleşti. Risk algısındaki bozulma nedeniyle borsada gözlenen hızlı kayıplar 22 ve 23 Mart tarihlerinde devre kesicilerle işlemlere ara verilmesine neden oldu. 22 Mart haftasını %9,6 kayıpla tamamlayan BIST-100 endeksi ilerleyen günlerde sanayi sektörü hisselerine gelen tepki alımlarına rağmen aşağı yönlü seyrini devam ettirdi. Böylece endeks, aylık bazda %5,4 azalışla Mart 2020'den bu yana en hızlı düşüşünü kaydetti. Nisan ayının ilk günleri itibarıyla finansal piyasalardaki oynaklığın bir miktar azaldığı gözleniyor.

BIST-100 ve GOÜ Borsaları Endeksi

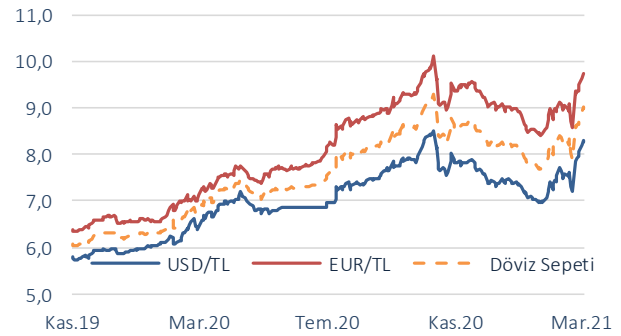
(31.12.18=100)

Türk Lirası Mart ayında hızlı değer kaybetti.

TCMB'nin faiz artırımının ardından bir miktar değer kazanan TL, TCMB'deki görev değişikliğinin ardından hızlı biçimde değer kaybetti. 19 Mart'ta 8,48 seviyesine ulaşan USD/TL kuru ilerleyen günlerde bir miktar gerilese de Mart ayını %11,1 artışla 8,24 seviyesinden kapattı. Bu gelişmede ABD dolarının küresel piyasalarda değer kazanması da etkili oldu. EUR/TL kuru Şubat sonuna göre %7,9 yükselerek Mart ayını 9,67 seviyesinden tamamladı.

Döviz Kurları

Yurt dışı yerleşiklerin menkul kıymet portföyü...

TCMB tarafından açıklanan menkul kıymet istatistiklerine göre, 26 Mart itibarıyla yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi portföyü fiyat ve kur hareketlerinden arındırılmış olarak Şubat sonuna kıyasla net 881 milyon USD azalırken, DİBS portföyü de aynı dönemde net 754 milyon USD daraldı. Bu gelişmede 19-26 Mart haftasında yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında net 814 milyon, DİBS piyasasında ise net 1,1 milyar USD'lik satışları etkili oldu. Böylece yurtdışı yerleşiklerin haftalık portföy hareketleri itibarıyla 19-26 Mart haftasında gerçekleştirdikleri net satışlar hisse senedi piyasasında haftalık bazdaki tarihi yüksek çıkışa, DİBS piyasasında ise son 6 yılın en yüksek haftalık çıkışına işaret etti. 2020 yılının sonundan bu yana hisse senedi portföyü 1,6 milyar USD daralırken, DİBS portföyü ise yılın ilk 2 ayında gerçekleşen net girişlerin etkisiyle 752 milyon USD genişledi.

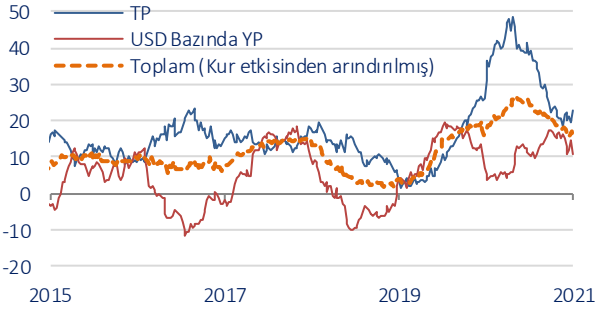
Kaynak: Datastream, Reuters, TCMB

Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Sektörü

Mevduat hacminde haftalık bazda hızlı değişimler...

BDDK tarafından yayımlanan Haftalık Bülten verilerine göre, Mart ayının ikinci yarısında finansal piyasalarda yaşanan dalgalanma bankacılık sektörü mevduat kompozisyonunda değişimi beraberinde getirdi. 26 Mart haftasında TP mevduat hacmi bir önceki haftaya kıyasla 70,3 milyar TL artarak 1.639 milyar TL olurken, YP mevduat hacmi 9,1 milyar USD gerileyerek 246,6 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Döviz kurlarındaki yükselişin de etkisiyle toplam mevduat hacmi geçen yılın aynı dönemine göre %30,1, 2020 sonuna göre de %4,3 genişleyerek 3.604 milyar TL oldu. Mevduat hacmindeki kur etkisinden arındırılmış yıllık artış ise %16,4 seviyesinde gerçekleşti. Böylece, 2020'nin sonunda %44,7 düzeyinde bulunan TP mevduatın toplam mevduat içindeki payı 26 Mart itibarıyla %45,5 düzeyinde gerçekleşti. Diğer taraftan, TP mevduata uygulanan ve 31 Mart'ta sona ermesi beklenen stopaj indiriminin süresinin Mayıs sonuna dek uzatıldığı açıklandı.

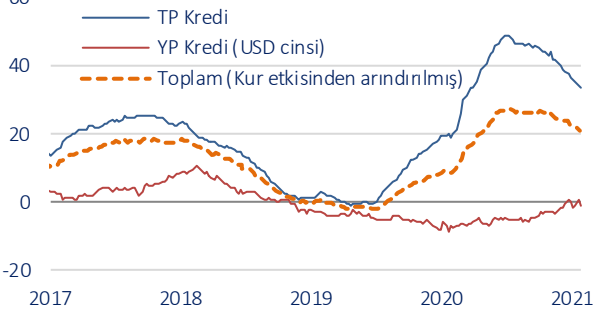
Mevduat Hacmi
(yıllık % değişim)

Kredi hacmi yılsonuna göre %4 genişledi.

Bankacılık sektörünün toplam kredi hacmi 26 Mart itibarıyla yıllık bazda %29,5, 2020 sonuna göre de %4 artarak 3.717 milyar TL oldu. Kredi hacmindeki kur etkisinden arındırılmış yıllık artış bu dönemde %20,6 düzeyinde gerçekleşti. TP krediler yıllık bazda %33,8 artışla 2.402 milyar TL olurken, 2020 sonuna kıyasla 48,6 milyar TL artış kaydetti. USD bazında YP krediler ise yıllık bazda %1,4 azalarak 165,2 milyar USD oldu.

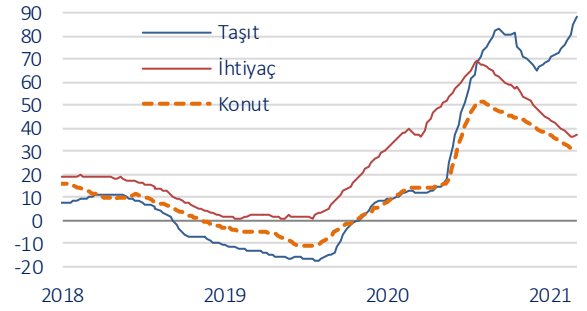
Kredi Hacmi
(yıllık % değişim)

Taşıt kredileri yıllık bazda %88,7 arttı.

Faiz oranlarındaki yükselişle birlikte tüketici kredilerindeki ivme kaybının Mart ayında sürdürdüğü gözlemlendi. 26 Mart itibarıyla tüketici kredileri yıllık bazda %35,3 oranında yükselirken, konut ve ihtiyaç kredileri yıllık bazda sırasıyla %31,2 ve %37 artış kaydetti. Bu dönemde yurt içi otomotiv piyasasındaki canlı seyrin etkisiyle taşıt kredilerindeki hızlı artış eğilimi %88,7 ile devam etti. Aynı dönemde bireysel kredi kartları bakiyesindeki yıllık artış da %32,1 düzeyine yükseldi.

Tüketici Kredileri
(yıllık % değişim)

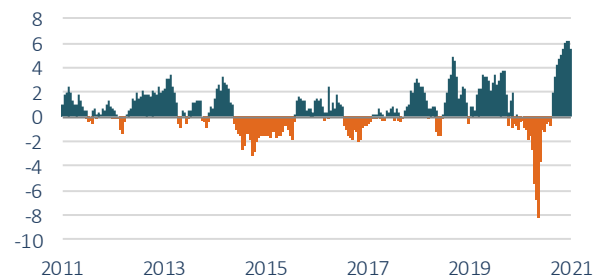
Takipteki alacaklar oranı %3,88 düzeyinde...

26 Mart haftasında brüt takipteki alacaklar bakiyesi yıllık bazda %1,6 daralarak 149,9 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Takipteki alacaklar oranı yasal düzenlemelerin de etkisiyle 26 Mart itibarıyla %3,88 seviyesine geriledi. İlgili oran kamu bankalarında %2,44, özel bankalarda %5,15 oldu. Kredi türlerine göre değerlendirildiğinde bu dönemde sektörün takipteki alacaklar oranının ticari kredilerde %4,42, bireysel kredilerde %1,96 olduğu izleniyor.

Yabancı para net genel pozisyonu...

Yabancı para net genel pozisyonu 26 Mart itibarıyla bilanço içi kalemlerde (-) 54.564 milyon USD, bilanço dışında ise (+) 60.112 milyon USD oldu. Böylece, 26 Mart haftasında bankacılık sektörü yabancı para net genel pozisyonu (+) 5.547 milyon USD düzeyinde gerçekleşti.

Yabancı Para Net Genel Pozisyonu
(milyar USD)

Genel Değerlendirme

Dünya genelinde Covid-19 salgınına karşı aşılama çalışmaları sürerken, vaka sayılarında son haftalarda yeniden artış yaşanıyor. ABD ve İngiltere'nin aşılama hızı açısından olumlu ayrıştığı, Avrupa'da birçok ülkede ise sürecin beklenenden yavaş ilerlediği ve sosyal hayatı kısıtlayıcı önlemlere başvurulmaya devam edildiği izleniyor. Aşıların mutasyonlu virüslere karşı başarısı ve tedarik sürecine dair endişeler de tartışma konusu olmayı sürdürüyor.

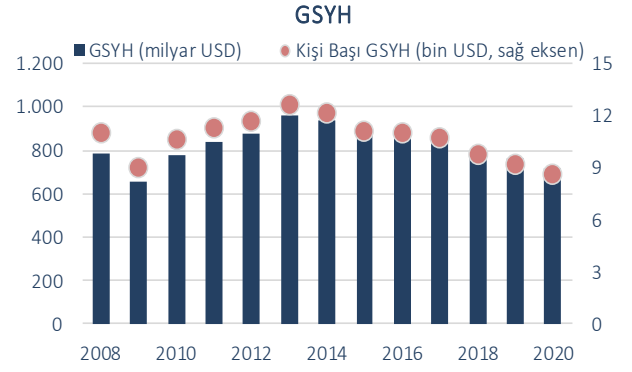
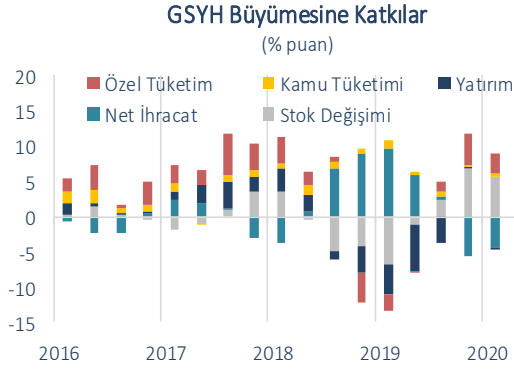
ABD ekonomisi küresel ekonomik aktivitedeki toparlanmanın sürükleyicisi olmaya devam ediyor. Öte yandan, tedarik zincirlerinde yaşanan mevcut aksaklıkların yanında Mart ayında Süveyş Kanalı'nın karaya oturan bir yük gemisi nedeniyle bir hafta boyunca kapalı kalması küresel ticareti olumsuz etkileyen bir faktör olarak gündemde yer aldı.

Mart ayı toplantılarında önde gelen merkez bankaları ekonomiyi destekleyici duruşlarını uzun süre koruma taahhütlerini yineledi. Öte yandan, ABD'de enflasyon beklentilerindeki yükselişin sürmesi ve bu paralelde uzun vadeli Hazine tahvili faizlerinde bir yılı aşkın sürenin en yüksek seviyelerinin görülmesi genişleyici politikalardan çıkış sürecinin daha erken başlayabileceğine yönelik endişeleri gündemde tutuyor. Söz konusu ortamda, gelişmekte olan ülkelere yönelik risk algısının bozulduğu izleniyor. IIF verilerine göre Mart ayında gelişmekte olan ülkelere geçtiğimiz yılın Nisan ayından bu yana en zayıf portföy girişi kaydedildi. Bu dönemde, Brezilya Merkez Bankası altı yılın ardından ilk kez, Rusya Merkez Bankası da iki yılı aşkın sürenin ardından ilk kez faiz artırımını gerçekleştirdi.

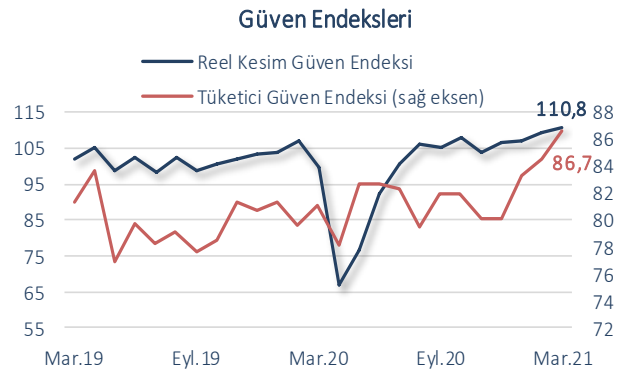
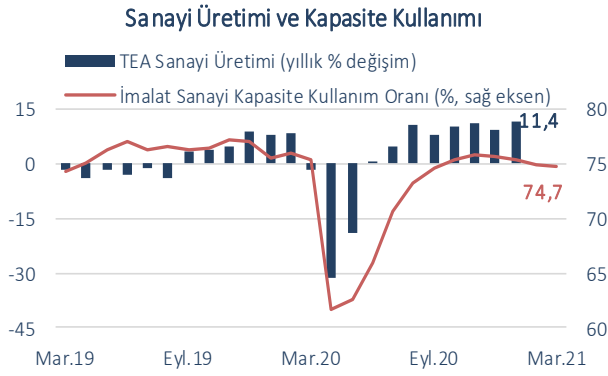
TCMB Başkanının görevden alınmasının ardından ayın ikinci yarısında yurt içine yönelik risk algısında bozulma gözlemlendi. Türkiye'nin 5 yıllık CDS priminde 150 baz puan civarında yükseliş dikkat çekerken, yurt dışı yerleşiklerin menkul kıymet portföyünde 26 Mart ile sona eren haftada 15 yılın en sert düşüşü kaydedildi. TCMB Başkanı Kavcıoğlu'nun sıkı para politikası uygulamasının sürdürüleceğine dair açıklamaları olumlu etki yaratmakla birlikte, önümüzdeki dönemde yurt içi piyasalardaki dalgalanmaların enflasyon görünümü üzerindeki etkileri yakından takip edilecek.

İlk çeyreğe ilişkin öncü göstergeler Türkiye ekonomisinin büyüme performansının yüksek seyrettiğine işaret ediyor. Mart ayında imalat PMI sektöründeki olumlu seyri teyit etti. Bu dönemde geçici dış ticaret verilerine göre dolar bazında ihracatta en yüksek aylık tutara ulaşılrken, ithalatta da tarihi yüksek seviyeye yakın bir düzey kaydedildi. Öte yandan, salgının etkisini artırmaya bağlı olarak kısıtlayıcı önlemlerin sıkılaştırılması, maliye politikasında öngörülen ihtiyatlı duruş ve finansal piyasalardaki son dalgalanmalar önümüzdeki döneme ilişkin beklentilere temkinli yaklaşılması ihtiyacını beraberinde getiriyor.

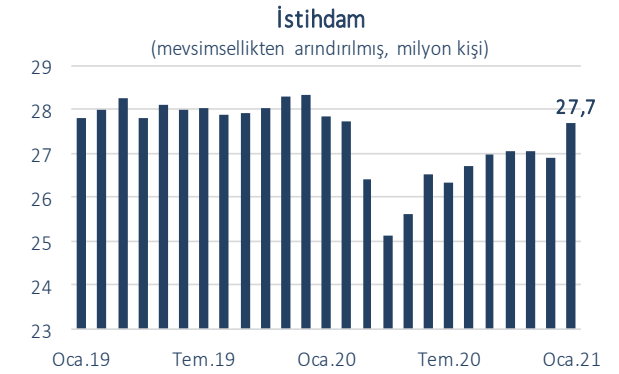
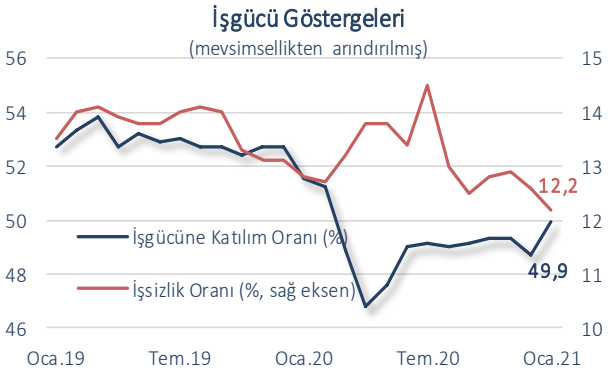
Büyüme

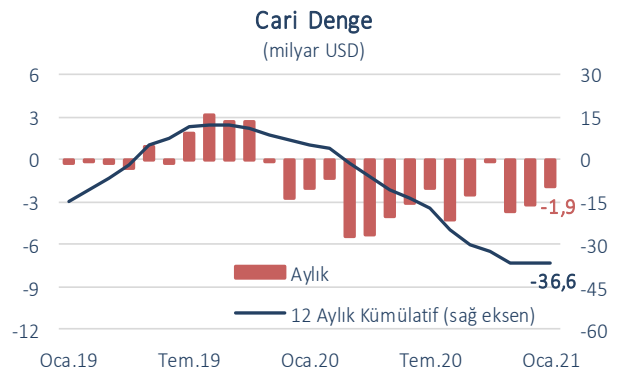
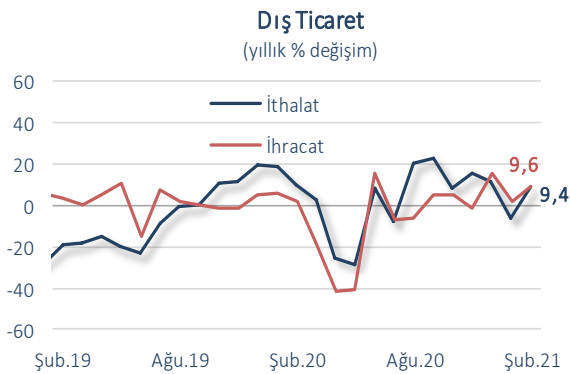
Öncü Göstergeler

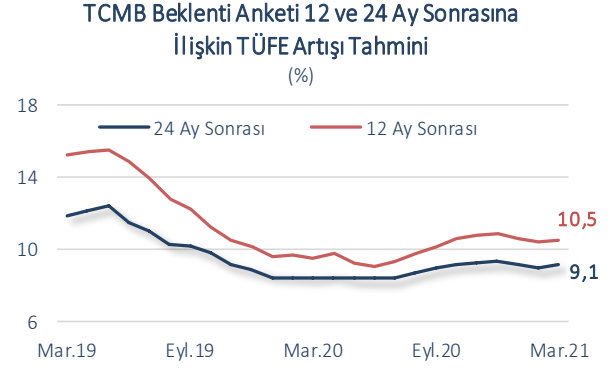
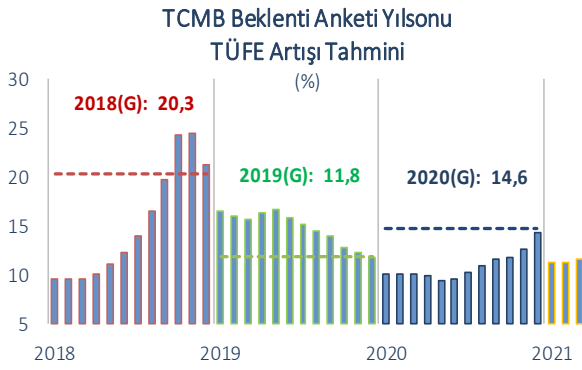
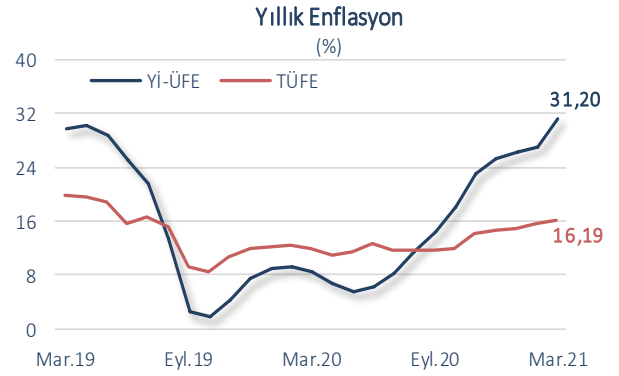
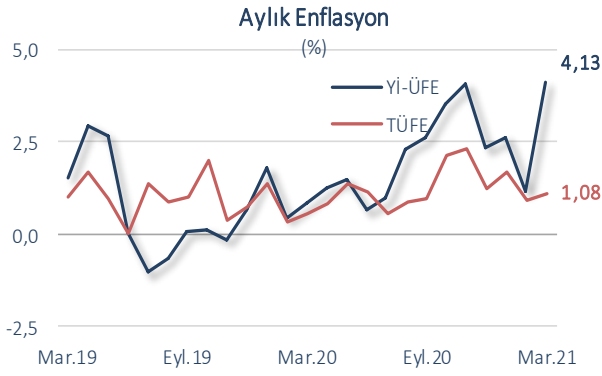
İşgücü Piyasaları

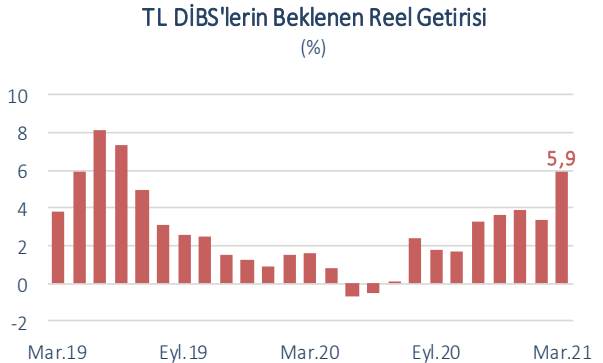
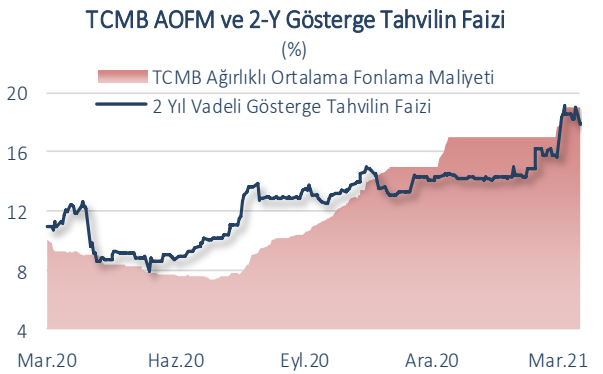
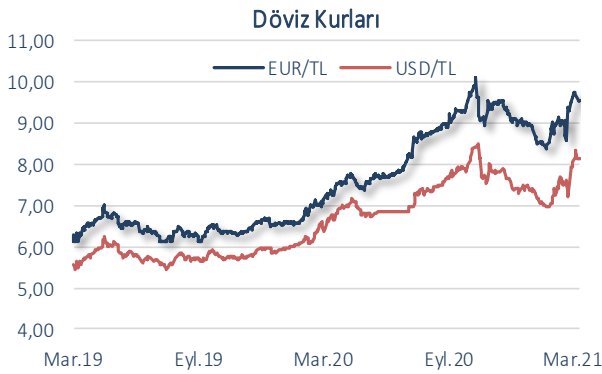
Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Enflasyon Göstergeleri

Döviz ve Tahvil Piyasaları

Türkiye Ekonomisi - Makroekonomik Göstergeler

Büyüme	2016	2017	2018	2019	2020			
GSYH (milyar USD)	869	859	797	761	717			
GSYH (milyar TL)	2.627	3.134	3.758	4.320	5.048			
Büyüme Oranı (%)	3,3	7,5	3,0	0,9	1,8			
Enflasyon (%)						Oca.21	Şub.21	Mar.21
TÜFE (yıllık)	8,53	11,92	20,30	11,84	14,60	14,97	15,61	16,19
Yurt İçi ÜFE (yıllık)	9,94	15,47	33,64	7,36	25,15	26,16	27,09	31,20
Mevsimsellikten Arındırılmış İşgücü Piyasası Verileri						Oca.21		
İşsizlik Oranı (%)	12,1	9,9	12,7	13,1	12,6	12,20		
İşgücüne Katılım Oranı (%)	52,4	52,8	53,3	52,7	48,7	49,40		
Döviz Kurları						Oca.21	Şub.21	Mar.21
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	93,5	86,3	76,4	76,3	62,3	66,1	69,7	
USD/TL	3,52	3,79	5,32	5,95	7,43	7,30	7,42	8,28
EUR/TL	3,71	4,55	6,08	6,68	9,09	8,87	9,00	9,73
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	3,61	4,17	5,70	6,32	8,26	8,08	8,21	9,00
Dış Ticaret Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Oca.21	Şub.21	
İhracat	149,2	164,5	177,2	180,8	169,7		170,0	171,4
İthalat	202,2	238,7	231,2	210,3	219,5		218,4	220,0
Dış Ticaret Dengesi	-52,9	-74,2	-54,0	-29,5	-49,8		-48,4	-48,7
Karşılama Oranı (%)	73,8	68,9	76,6	86,0	77,3		77,9	77,9
Ödemeler Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Oca.21		
Cari İşlemler Dengesi	-27,0	-40,8	-21,7	6,8	-36,7	-36,6		
Finans Hesabı	-21,7	-47,0	-10,9	1,3	-40,0	-37,1		
Doğrudan Yatırımlar (net)	-10,7	-8,3	-9,2	-6,3	-4,6	-4,1		
Portföy Yatırımları (net)	-6,6	-24,3	3,1	1,4	5,5	-0,6		
Diğer Yatırımlar (net)	-5,3	-6,2	5,6	-0,1	-9,0	-7,1		
Rezerv Varlıklar (net)	0,8	-8,2	-10,4	6,3	-31,9	-25,4		
Net Hata ve Noksan	5,3	-6,2	10,8	-5,5	-3,3	-0,5		
Cari İşlemler Açığı/GSYH (%)	-3,1	-5,1	-2,9	0,9	-5,1	-		
Bütçe Gerçekleşmeleri ⁽²⁾⁽³⁾ (milyar TL)						Oca.21	Şub.21	
Harcamalar	584,1	678,3	830,5	999,5	1.202,2	113,8	210,2	
Faiz Harcamaları	50,2	56,7	74,0	99,9	134,0	21,9	34,7	
Faiz Dışı Harcamalar	533,8	621,6	756,5	899,5	1.068,3	91,8	175,5	
Gelirler	554,1	630,5	757,8	875,8	1.029,5	89,6	209,2	
Vergi Gelirleri	459,0	536,6	621,3	673,3	833,1	79,2	177,7	
Bütçe Dengesi	-29,9	-47,8	-72,8	-123,7	-172,7	-24,2	-1,0	
Faiz Dışı Denge	20,3	8,9	1,3	-23,8	-38,8	-2,2	33,7	
Bütçe Dengesi/GSYH (%)	-1,1	-1,5	-1,9	-2,9	-3,4	-	-	
Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku (milyar TL)						Oca.21	Şub.21	
İç Borç Stoku	468,6	535,4	586,1	755,1	1.060,4	1.064,3	1.082,6	
Dış Borç Stoku	291,3	341,0	481,0	574,0	752,5	773,4	777,1	
Toplam Borç Stoku	760,0	876,5	1.067,1	1.329,1	1.812,8	1.837,6	1.859,6	

(1) 12 aylık kümülatif

(2) Yılbaşından itibaren kümülatif

(3) Veriler Merkezi Yönetim Bütçesi'ne göredir.

BDDK Tarafından Açıklanan Aylık Bülten Verilerine Göre Bankacılık Sektörü

(milyar TL)	2016	2017	2018	2019	2020	Oca.21	Şub.21	Değişim ⁽¹⁾
AKTİF TOPLAMI	2.731	3.258	3.867	4.492	6.106	6.045	6.109	0,0
Krediler	1.734	2.098	2.395	2.657	3.576	3.555	3.599	0,6
TP Krediler	1.131	1.414	1.439	1.642	2.353	2.347	2.373	0,9
Pay (%)	65,2	67,4	60,1	61,8	65,8	66,0	65,9	-
YP Krediler	603	684	956	1.015	1.224	1.207	1.226	0,2
Pay (%)	34,8	32,6	39,9	38,2	34,2	34,0	34,1	-
Takipteki Alacaklar (brüt)	58,2	64,0	96,6	150,1	152,6	151,6	151,1	-0,9
Takipteki Alacaklar Oranı (%)	3,2	3,0	3,9	5,3	4,1	4,1	4,0	-
Menkul Değerler	352	402	478	661	1.023	1.015	1.039	1,6
PASİF TOPLAMI	2.731	3.258	3.867	4.492	6.106	6.045	6.109	0,0
Mevduat	1.454	1.711	2.036	2.567	3.455	3.419	3.452	-0,1
TP Mevduat	845	955	1.042	1.259	1.546	1.536	1.571	1,6
Pay (%)	58,1	55,8	51,2	49,0	44,7	44,9	45,5	-
YP Mevduat	609	756	994	1.308	1.909	1.882	1.881	-1,5
Pay (%)	41,9	44,2	48,8	51,0	55,3	55,1	54,5	-
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	116	145	174	194	224	224	223	-0,5
Bankalara Borçlar	418	475	563	533	658	661	660	0,4
Repodan Sağlanan Fonlar	138	99	97	154	255	267	310	21,4
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	300	359	421	492	600	605	613	2,2
Net Dönem Kârı/Zararı	37,5	49,1	53,5	49,8	58,5	4,3	9,2	-
RASYOLAR (%)								
Krediler/GSYH	66,5	67,6	64,7	61,5	70,8			
Krediler/Aktifler	63,5	64,4	61,9	59,1	58,6	58,8	58,9	-
Menkul Kıymet/Aktifler	12,9	12,3	12,4	14,7	16,7	16,8	17,0	-
Mevduat/Pasifler	53,2	52,5	52,6	57,1	56,6	56,6	56,5	-
Krediler/Mevduat	119,3	122,6	117,6	103,5	103,5	104,0	104,3	-
Sermaye Yeterliliği	15,6	16,9	17,3	18,4	18,7	18,4	18,2	-

(1) Yılsonuna göre % değişim

Kaynak: BDDK, TÜİK

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.